

annan gäld, än hvad som återstår obetaladt å de af Rikets Ständer lemnade försträckningar.

Den säkerhet för dessas återbetalande, hvilken Rikets Ständer fordrat och erhållit i förenämnda borgensförbindelser, torde nu mera vara mindre af nöden, sedan jernvägsanläggningen blifvit i allo fullbordad och under nära 9 år varit åt allmänheten upplåten, samt sedan å lånebeloppens kapital blifvit afbetalde 72,426 Riksdaler 27 öre Riksmünt, derföre, och då det å andra sidan måste för dem, som utfärdat borgensförbindelserna, medföra trygghet att återfå desamma, samt enligt hvad känt är, Rikets Ständer åt flera andra bolag, som under sednare tider bildat sig för jernvägars byggande inom Riket och äfven åt äldre bolag, såsom Gefle-Dala-jernvägs-aktiebolag och bolaget för byggnad af jernväg inom Norbergs bergslag i Westmanland, beviljat lån för jernvägsanläggningarnes utförande utan att af bolagen fordra sådana borgensförbindelser, som de, hvilka härofvän omför-
mälts, får jag vördsamt väcka motion derom,

att Riksdagen måtte tillåta att förenämnda borgensförbindelser varda till borgensmännen återställda, och att Riksdagen måtte, såsom säkerhet för hvad af ofvanberörda lån ännu icke blifvit återbetaladt, godkänna och antaga bolagets jernväg med hvad dertill hörer.

Stockholm den 26 Januari 1867.

F. V. Åhman,
fullmäktig för Norbärkes, Söderbärkes
och Grangärdes tingslag i Stora
Kopparbergs Län.

N:o 70.

Af Herr Dofsen: Om upphörande af utländsk skuldsättning och införande af ett inhemskt Statskredit-system.

Då af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof visar sig en brist af öfver två millioner Riksdaler, och det utländska lånesystemet torde komma att hafva den menliga påföljd, att större brist för hvarje år

uppkommer, torde det vara hög tid tänka på, att icke längre genom utländska lån föröka skulderna; utan söka frammana de tillgångar, som kunna vara tillgängliga inom landet, hvilket jag tror skulle kunna ske genom följande åtgärder:

Riksgälds-kontoret utgifver obligationer till det belopp som af Riksdagen för Statsregleringen bestämmes, ställda på innehafvaren, uppsägbara af Staten (ej af innehafvaren) och gående med vanlig ränta ej för låg; under nuvarande förhållanden minst sex procent.

I den mån penningar behövas, öfverlemnar Riksgälds-kontoret obligationerna åt Riksbanken, som genast i sina sedlar utbetalar det erforderliga beloppet, hvar efter Banken i mån af sitt behof försäljer obligationerna.

Vid hvarje allmänt arbete såsom jernvägar, vattenaftappningar m. m. bör dessutom med arbetaren träffas den öfverenskommelsen, att åtminstone hälften af arbetslönen må få utgå i obligationer. Detta blefve en stor vinst både för Staten, då sålunda endast halfva länet behöfver anskaffas, som ock ännu mera för arbetaren, som derigenom genast kunde få sin besparing räntebärande — en stark driffjäder till sparsamhet.

De obligationer, som äro afsedda för detta ändamål, böra naturligtvis vara ställda på låg valör, t. ex. 50, 100 och 150 R:dr R:mt, dessutom större obligationer för bankens kassors och kapitalisters begagnande. Räntan på alla mindre obligationer betalas en gång om året vid hvarje kronouppbörds-stämmoställe i Riket och bankers, kassors och kapitalisters på någon annan bestämd tid. Härigenom behöfde icke af Staten för detta ändamål anskaffas någon särskild summa, som derigenom skulle för en tid dragas ur rörelsen, då alltid vid kronouppbörden tillräckliga medel inflöte till räntornas qvitterande. Något svårartadt göromål kunde icke dermed åstadkommas för uppbördsmännen, endast förteckna utbetalningen, t. ex. Obligationen litt. A N:r 00 å 50 R:dr 3 R:dr.

Dito litt. B N:r 00 å 150 — 9 — o. s. v.

Då hvar och en skattskyldig person i alla fall antingen sjelf eller genom ombud vid kronouppbörds-stämmorna måste infinna sig, vunnnes således den fördelen att obligationsinnehafvaren ej behöfde uppoffra någon särskild tid för inställelse vid ränteutbetalningen.

Riksbanken äfvensom alla öfriga banker i riket böra vara förpligtade att emottaga såsom hypotheck för lån obligationerna, utan någon annan säkerhet; lånebeloppet naturligtvis bestämdt i förhållande till obligationernas vexlande kurs. Härigenom skulle säkerligen en stor inskränkning göras i det förderliga borgenssystemet. Och på det alla inom landet tillgängliga tillgångar må framlockas, skulle obligationerna få köpas för kontrolleradt silfver. Staten skulle derigenom slippa kasta räntorna i utläudningens fickor och genom det inhemska Statskredit-systemet blifva iståndsatt att lemna förskotter till alla sådana produktions-företag, såsom sjösänkningar, vägar och odlingar m. m., der det enskilda kapitalet visar sig otillräckligt.

Hvilka resultat genom ett inhemskt Statskredit-system kunna vinnas, derpå lemna oss England och Frankrike talande exempel.

Det är för att upphöra med den utländska skuldsättningen, som redan med räntor och amortering trycker landet på ett betänkligt sätt, och hvaraf den fattiga befolkningen mest lider deraf att arbete på många orter saknas, som det mig synes vara i fosterlandets sanna intresse, att dermed upphöra och vågar jag vördsamt föreslå,

det Riksdagen under förhanden varande konjunkturer vid denna riksdag icke måtte besluta upptagandet af några nya län på utrikes ort; utan införa ett inhemskt Statskredit-system;

Och anhåller jag vördsamt om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott.

Stockholm den 26 Januari 1867.

Eric Dofsen.

N:o 71.

Af Herr Rosenberg: Om rättighet för innehafvare af förenade skollärare- och klockaretjänster att inom ett visst maximum, uppbära de för båda tjänsterna anslagna löneförmånerna, oafkortade.

I Kongl. Maj:ts nådiga Stadga, angående folkundervisningen i Riket af den 18 Juni 1842 stadgas i 4 §, att vederbörligen examinerad och antagen lärare vid folkskola skall hafva i årlig lön sexton tunnor spanmål, dels in natura och dels efter bestämdt lösningspris af tio riksdaler tunnan, således det hela motsvarande en summa af 160 R:dr R:mt, utom kofoder, vedbrand, husrum och, der så ske kan, planteringsland.

I samma Stadgas 6 § 4 mom. medgifves att, der skollärare- och klockaretjänst äro förenade, innehafvaren må uppbära de för båda dessa tjänster anslagna löner, såvida de icke sammanlagdt uppgå till värdet af femtio tunnor spanmål, således något mer än tre gånger den bestämda skollärarelönen, utom de särskilda emolumenterna af kofoder m. m.

Genom sedermera utkomna författningar har folkskollärarens lön utom dessa emolumenter blifvit höjd från sexton tunnor spanmål till fyrahundra Riksdaler,